

spreek, waarin
eeuwen lang
of niet „pau-

persoon. Dat
het ééne won-
de kring zich
die ééne mira-
nnes gaat het

der belang-
ol: een dood-
a de gedachte,
e wachten is
tijd, een tijd,
een tweede
het eschatolo-
derde dood-

de apostelen
toeten in onze
heft. Maar als
en gerucht de
us' verheerlijkt
eëndiging der
eeld ontwerpt,
aar blijkt, dan
i' van de kerk
d.
er geen franje
oma, dat van-
er roept aan
ssellisten, aan

leert de kerk
dat ze in den
l is. Zoo leert
in Jezus Chris-
conform zijn.
inzóóverre als
en, als hetgeen
s ch r e v e n
Gaan ze daar
niet openlijk

eerste schreden
opgevoed. Hij
s geleerd: dat
n den Heiligen
noemen, dan
D aan de con-
stasgetuigenis
dat zoo'n kerk
ambt-voor-één-
t, heeft te ver-
htige personen
het Woord tot
van het Woord
Nieuwe Testa-
r te schrijven,
nde, zich laat
wat het leer-
lat gezag rust
e zich kan ver-
eenstemming
oude, die van

e personalisme
alm reiken aan
t gezien heeft,
blind... 't was
zou zelf daarna
istus' verschij-
hem verscheen.
één? Een on-

t ook voor het
i.
K. S.

even

ijd kunnen ge-
flict waren ge-
s onwaarheid
toch werkelijk
en dat zij, in-
der trouw.
at evenwel erg
s het: „houden
: „beschouwen
hebben aan de
igen Geest."

In een noot wordt deze uitdrukking aldus ver-
klaard, dat zij opzettelijk is gekozen om ruimte te
geven voor tweeërlei opvatting. Men mag nu de
kinderen beschouwen en behandelen als zulken, die
wedergeboren zijn; men mag ze ook beschouwen als
zulken, die wedergeboren zijn of wedergeboren
zullen worden.

Wat schrijft nu Prof. Ridderbos daarover in het
Geref. Weekblad?

Dit: „Deze gedachte is al eens eerder ter Synode-
tafel geweest, maar de Synode is, mede om tijds-
gebrek daarop niet verder ingegaan".

Hoe nu een man, die op de hoogte is van den Syno-
dalen arbeid in 1943-1945 zoo spreken kan is
mij een volslagen raadsel.

Weet Prof. Ridderbos dan niet meer, dat de Syno-
de de, door de predikanten van Amersfoort voor-
gestelde formule opzettelijk zóó heeft gewijzigd,
dat daarin duidelijk uit zou komen, dat de kinderen,
als leden der gemeente, waren te houden voor reeds
wedergeboren? Weet Prof. Ridderbos dan niet, dat
het voorstel van Amsterdam: „de kinderen te
houden voor zulken, die deel hebben aan die ge-
nade en goedwilligheid Gods, waardoor Hij te Zijner
tijd de wedergeboorte werkt, door de Synode is
verworpen, omdat daardoor de band tusschen Doop
en Wedergeboorte te zwak werd gemaakt?

Meer dan eenmaal heeft de Synode opzettelijk
uitgesproken, dat de kinderen moesten worden ge-
houden voor reeds wedergeboren.

Bij de verwerping van het voorstel Amsterdam
heeft de Synode de gedachte, die nu in de Ver-
vangingsformule is belichaamd, bewust verworpen,
nadat hierover een rapport ter tafel was gekomen
van de hand van Prof. Grosheide.

Van tijdsgebrek was hier geen sprake. Dat is
trouwens ook een armzalige bewering.

Dat een Synode, die langer dan twee jaar zit in
een zóó gewichtig stuk, om tijdsgebrek niet zou
ingaan op een gedachte, waarin voor veler besef
(al ben ik het daarmee niet eens) de scheuring in
de Kerk zou kunnen voorkomen. Een armzalige
bewering, maar die ook beslist onjuist is.

En nog zou ik willen gelooven, dat Prof. Ridder-
bos meent wat hij zegt. Hij zou misschien kunnen
denken, dat wat nu uitgesproken is precies in dien-
zelfden vorm nog niet eerder onderwerp van ernstige
bespreking is geweest.

Maar nu een tweede geval.

In een samenkomst, gehouden in Friesland, van
predikanten met deputaten van de Synode, is de
vraag gesteld, of de verklaring die ik indertijd voor
de Synode heb afgelegd en, op grond waarvan ik
uit de Synodevergadering ben verwijderd, dan niet
een goede verklaring was.

En dan antwoordt Prof. Ridderbos: „Ja, die ver-
klaring was goed, als Ds van Dijk zich daar maar
aan had gehouden. Maar dat heeft hij niet gedaan.
Ds van Dijk heeft opzettelijk op Kerkscheuring aan-
gestuurd". Ziet, dat is nu een bewuste, opzettelijke
leugen.

In de eerste plaats.

Toen de Synode mijn verklaring van de hand
wees, toen had ik toch zeker nog geen gelegenheid
gehad er mij niet aan te houden?

Dat moest immers nog blijken?

Neen de Synode heeft die verklaring uitdrukke-
lijk als ondeugdelijk van de hand gewezen.

En nu zegt Prof. Ridderbos „die verklaring was
goed".

Maar daarmee heeft hij dan ook zelf het oordeel
over de handelingen van de Synode geveld en de
schuld voor de scheuring op de schouders van de
Synode geladen. Zij heeft een verklaring, die goed
was, en die, als zij was aanvaard de scheuring had
kunnen voorkomen, verworpen.

En dat ik opzettelijk op Kerkscheuring heb aan-
gestuurd, dat is een pertinente leugen.

Hoe schrikkelijk heb ik daartegen opgezien.

Hoe heb ik de Synode gewaarschuwd om toch
niet te blijven in een weg, die naar scheuring heen
moest leiden.

Maar zij heeft niet anders gewild. En nu zij ziet,
wat de bittere gevolgen van haar daden zijn ge-
weest, nu zal Prof. Ridderbos zeggen: „Ds van
Dijk heeft opzettelijk op de scheuring aangestuurd".
Dat is zóó onwaar en daarom zoo boos.

Prof. Ridderbos kan dat beter weten. Hij moet
deze dingen zelf maar verantwoorden.

Maar wie zal mij kwalijk kunnen nemen, dat ik
de woorden van een man, die zoo spreekt en schrijft
niet meer vertrouw?

Moet dan tegen elken, elken prijs het prestige
van de Synode worden gehandhaafd?

Is dan alles geoorloofd, als het kan dienen om
eigen grootheid omhoog te houden?

Is er dan niemand in den Synodalen kring, ook
niet een man als Ds de Graaf, die tegen zulke
dingen opkomt en ze in hun onwaarschijnlijkheid ten
toonstelt en zich in heilige verontwaardiging daar-
van vrijmaakt? Het is erg.

D. v. D.

EEN AMERIKAANSCH WAARSCHUWING TEGEN HIERARCHIE.

Dr P. Prins doet in het „Gereformeerd Weekblad"
van 3 Mei j.l. enkele mededeelingen over de synode
van 1945 van de Christian Reformed Church of
America. Men kent daar geen particuliere synodes;
wat bij ons generale synode heet, wordt er elk
jaar gehouden, en haar afgevaardigden worden
door de classes verkozen. Dr Prins zegt o.m.:

„De agenda voor deze vergadering is 74 blad-
zijden groot, met 19 langere of kortere rapporten,
verreweg de meesten kort. Dan komen vier instruc-
ties. Dan komen er ook tijdens de vergadering der
synode nog allerlei rapporten en instructies. Deze
laatste zijn dus niet tevoren ter kennis gebracht
bij de „lagere kerkelijke vergaderingen: classes en
kerkeraden. Over dit laatste nu stijgt een klacht
op, precies zooals dat al jaren bij ons het geval is.
Classis Minnesota diende hierover een instructie
in. Deze luidt als volgt: „De classis spreekt hare
onvergenoegdheid uit met het besluit der synode
van 1944, p. 69, art. 110 B, inzake publicatie van
de Agenda voor de synode, niet later dan 1 April.

Grond: Deze methode geeft geen tijd voor dis-
cussie over de zaken, die synodale actie eischen,
niet in de kerkelijke bladen, noch in classicale ver-
gaderingen, speciaal in het Mid-Westen en aan de
kust van de Pacific-Oceaan.

We verzoeken de synode eerbiedig deze zaak te
corrigeren door zóó de publicatie der synodale
Agenda, en vooral de Rapporten van Commissies
van Praeadvies te regelen, dat er behoorlijk tijd
gegeven worde voor discussie in de kerkelijke
bladen en in onze classicale vergaderingen, aler
de synode samenkomt en actie neemt op de zaken
in de Agenda".

Ds H. Keegstra schrijft hierover in „De Wachter"
(van 5 Juni 1945 p. 359) het volgende: „Dit ver-
zoek van classis Minnesota zal wel bijval vinden
op de synode en behoort aangenomen te worden".
Hij spreekt van een recht en een roeping om rap-
porten over gewichtige zaken vooral (vooraf? M.)
in de vergadering der classis in ernstige bespre-
king te nemen. Hij vindt dat waardeerbaar en zegt:
„De gewoonte van zich in de mindere vergaderingen
voor te bereiden voor den gewichtigen arbeid onzer
breedste kerkelijke vergaderingen, moet niet uit-
slipen, maar dient opgewekt en aangemoedigd te
worden. Het belang onzer kerken wordt er mede
gediend".

We zien dus, dat ook bij de Amerikaansche zus-
terkerken een waarschuwend vinger wordt onge-
heven tegen alle symptomen van hiërarchie. Onze
laatste appél-synode van Januari-Maart '46 heeft
ook in denzelfden geest gesproken over het toe-
zenden van rapporten. De kerkrechtelijke commis-
sie (comm. II) heeft waarschijnlijk dit stuk uit
Amerika niet onder oogen gehad. Anders zou zij
er allicht naar hebben verwezen in haar uitvoerig
rapport".

Tot zoover Dr Prins. Volgens hem is de Christian
Reformed Church of America „wat wij zouden
noemen: de Geref. kerken". Nu dat lijkt me niet
onwaarschijnlijk, gezien de wijze, waarop de hoofd-
redacteur van „The Banner", blijkens een artikel
„Een Amerikaansche stem" door Prof. Ridderbos
Jr in het Geref. Weekblad van 26 April j.l. het offi-
ciele orgaan van genoemde kerk, zijn lezers de
verbondsbeschouwingen uitlegt van „de leiders der
schismatische beweging" in Nederland, tot groote
vreugde van Prof. R. Doch dit verder ter zijde ge-
laten — ik citeer thans nog even wat de „appél-
synode" over het toezenden van rapporten heeft
uitgesproken volgens het „Kerknieuws" van den
heer Scheps van 9-Maart j.l.:

„dat zooveel mogelijk de hand behoort te worden
gehouden aan het in de laatste decennien opge-
komen gebruik, om rapporten over belangrijke aan-
gelegenheden tijdig voor het samenkomen der syno-
des aan de kerken toe te zenden, opdat deze in
staat zijn over den inhoud daarvan zich te beraden,
en van haar gevoels dienomtrek aan de meer-
dere vergaderingen te doen blijken".

Vergelijk nu deze uitspraak met wat Ds Keeg-
stra schreef, dan zien we een merkwaardig onder-
scheid. De „appél-synode" spreekt van een „ge-
bruik". Ds K. van „een recht en een roeping". Dit
laatste is alleen Gereformeerd, vgl. wat Prof. Deddens
schrijft in „Eerste- en Tweedehands gezag", blz.
52, over de bepaling van de Generale Synode van
1871, dat van „alle zware zaken..... een iegelijke
Kerk bij tijds mag bedenken, en haar oordeel in de
Classicale vergadering voortbrengen, opdat zij, die
vanwege de Classis uitgezonden zullen worden met
voorberechten oordeel en wat van al de Kerken
van die Classis daarvan gevoeld wordt, mogen
voortbrengen", een bepaling, die ook thans nog
volle rechtsgeldigheid bezit. Het hier gegeven recht
dateert dus ook niet van „de laatste decennien".

Overigens doet het ons bijna „onnoozel" aan, Dr
Prins te hooren zeggen: „ook" bij de Amerikaansche
zusterkerken, en: een waarschuwend vinger tegen
„alle" symptomen van hiërarchie. „Net als bij ons",

schijnt hij te willen zeggen, „wij steken ook dadelijk
den vinger op, bezwaarde broeders!" Maar tegel-
ijktijd heeft hij er aan meegewerkt, dat de „appél-
synode" alles heeft gehandhaafd, ook het schrome-
lijke machtsmisbruik der vorige synodes, en geen
vinger heeft verroerd om het onrecht, door die
voorgangsters bedreven, te herstellen. Gods toorn
wordt niet gestild door een zwak gebaar van een
opgestoken vinger, maar alleen door de verbrijze-
ling van het harde, weerspannige hart.

P. M. J. MEKKES.

VOOR DE KERKERADEN.

De raad der Gereformeerde Kerk van Arnhem,
onderhoudende Art. 31 K. O., verzoekt met spoed
van de Kerken een opgave te mogen ontvangen
van, zoowel belijdende- als doopleden in Millitair
Dienst in ARNHEM of omliggende gemeenten.
Deze opgave gaarne in duplo in te zenden aan den
scriba der kerk br. L. de Graaf, Frans Halslaan
19 Arnhem.

K. S.

INDRUKKEN VAN DE SYNODE, IV.

De kwestie der „samenspreking".

Na in openbare vergadering in extenso voorge-
lezen en dus aan de publieke aandacht vrijgegeven
te zijn, werden met verzoek, de synode dienaan-
gaande van advies te dienen, aan Commissie II in
handen gesteld onderscheidene stukken, betreffende
het thema eener mogelijke samenspreking van depu-
taten onzer synode met deputaten van de synode
van die kerken, welke zich tegenover ons ook na
1944, het jaar der scheuring, blijven aandienen als
„De Gereformeerde Kerken in Nederland", en welker
synode onlangs te Utrecht samenkwam onder voor-
zitterschap van ds N. J. Duursema, en zich bezig
hield met onderscheidene verzoeken tot herziening
van de besluiten, welke genomen waren door haar
voorganger, d.i. door de synode, saamgekomen in
de jaren 1943-1946 onder voorzitterschap van dr
G. C. Berkouwer. Teneinde hetzij onduidelijkheid
hetzij vermoedende detaillering in de onderschei-
ding te vermijden, zullen wij in dit artikel de syno-
des der zich tegenover ons plaatsende kerken
voortaan aandienen als „synode-Berkouwer" en „syno-
de-Duursema"; de bezwaren van zoodanige ter-
minologie zijn ons bekend, maar, waar onze ter-
minologie alleen duidelijkheidshalve gekozen werd,
willen zij daarop in geen enkel opzicht préjudi-
ceeren.

Bedoelde stukken zijn:

a. brief van den scriba II der synode-Duursema,
d.d. Maart 1946, inhoudende mededeeling van een
deel van het besluit, dat — blijkens andere publi-
caties dezer synode-Duursema — door haar ge-
nomen is met betrekking tot hetgeen zij noemt „het
herstel der Kerkelijke eenheid"; van dit besluit
meldde deze scriba II aan onze synode deel II, sub 2;
b. missive van ds J. Weggemans, d.d. 18 April
1946, waarin namens de door de synode-Duursema
benoemde deputaten voor samenspreking met de
Chr Geref. Kerk en met onze kerken aan onze syno-
de „verzoekt" wordt, „of U tot zulk een samen-
spreking bereid zijt";

c. h. brieven van de Raden der kerken van Loenen
a. d. Vecht, van 's Gravenhage-Loosduinen, van
Kooij-Zaandijk, van Breda, van Stadskanaal en van
Maassluis, alle van April 1946, waarin, naar aan-
leiding van dit denkbeeld eener samenspreking be-
paalde inzichten worden te kennen gegeven, resp.
voorstellen worden gedaan;

i. idem van den heer A. Balder te Amsterdam;
j. idem van de classis Groningen, de classis Warf-
fum, de particuliere synode van Zuid-Holland, en
van Zeeland en Noord-Brabant-Limburg en van
Utrecht;

o. idem van den raad der met de door de synode-
Duursema vertegenwoordigde kerk verband hou-
dende kerk van Batavia (nagekomen).

Al deze stukken houden meer of minder direct
verband met den inhoud der onder a) bedoelde mis-
sive, waarvan de inhoud deze is: dat de synode-
Duursema, diep onder den indruk van den nood
en bovenal van de zonde der verdeeldheid in en om
hare kerken, gedachtig aan het gebed van den
Heere Jezus Christus om de eenheid der Kerk (Joh.
17: 21), besloot om zevental deputaten te benoe-
men aan wie werd opgedragen:

a) contact te zoeken met de Gereformeerde Ker-
ken (onderhoudende art. 31 K.O.);

b) in overleg met het bestaande deputaatschap
voor het bevorderen van eenheid onder de Gerefor-
meerde belijders het zoeken van contact met de
„Christelijke-Gereformeerde Kerk" voort te zetten;

c) met de eventueel door de beide genoemde
kerkformaties aangewezen deputaten, zoodra moge-
lijk, samen te spreken op de basis van de H. Schrift
en de Drie Formulieren van Eenigheid, om gezamen-
lijk voorstellen te ontwerpen, welke leiden tot over-